

Συμβουλίου της Επικρατείας: 2402/1994, Τμήμα Α

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α ΔΗ'96, σελ. 167, Διοικητική Δίκη 7/1995, σελ. 607

Ο ασφαλισμένος στο Ι.Κ.Α. δικαιούται σύνταξης λόγω αναπηρίας από ατύχημα, όχι μόνον όταν το ατύχημα προκάλεσε συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας αλλά και όταν το ατύχημα επέφερε το αυτό αποτέλεσμα λόγω της προηγούμενης κατάστασης της υγείας του ασφαλισμένου, η οποία μέχρι τότε δεν τον εμπόδιζε να εργάζεται.

Όταν το ατύχημα επέφερε αναπηρία όχι όμως σε συντάξιμο ποσοστό και αργότερα ο ασφ/νος κατέστη οριστικά ανίκανος προς εργασία από άλλη αιτία, που δεν σχετίζεται προς το ατύχημα, δικαιούται σύνταξης αναπηρίας από ατύχημα ή από κοινή νόσο, αναλόγως του αν η ανικανότητά του προς εργασία προκλήθηκε προεχόντως από το ατύχημα ή την κοινή νόσο.

Πρόεδρος: ΑΔ. ΦΑΡΜΑΚΗΣ,

Εισηγητής: ΕΛ. ΤΣΟΥΜΠΙΑ,

Δικηγόροι: Αθ. Λιούμας, Αντ. Πετρόγλου

2. Επειδή δια της αιτήσεως ταύτης ζητείται παραδεκτός η αναίρεσις της υπ' αριθμ. 142/1989 οριστικής αποφάσεως του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, εκδοθείσης μετά την υπ' αριθμ. 207/1988 προδικαστικήν τοιαύτην του ιδίου δικαστηρίου. Δια της ως άνω οριστικής αποφάσεως, γενομένης δεκτής προσφυγής του αναιρεσιβλήτου Ι.Κ.Α., ηκυρώθη η υπ' αριθμ. 430/40/19.6.1987 απόφασις της Τ.Δ.Ε. του Υποκ/τος Ι.Κ.Α. Ιωαννίνων, αφορώσα εις την συνταξιοδότησιν του αναιρεσειόντος λόγω αναπηρίας.

3. Επειδή, κατά τας διατάξεις των παρ. 1β και 2 του άρθρου 28 του Α.Ν. 1846/1951 (Α. 179), ως ετροποποιήθησαν δια των άρθρων 5 παρ. 1 του Ν.Δ. 4104/1960 (Α. 147) και 6 παρ. 1 του Ν. 4476/1965 (Α. 103), αντιστοίχως, ο ησφαλισμένος δικαιούται, υπό ωρισμένας χρονικάς προϋποθέσεις, συντάξεως λόγω αναπηρίας, εαν συνεπεία παθήσεως ή βλάβης εξαμήνου τουλάχιστον διαρκείας δεν δύναται να κερδίξη, δι' εργασίας ανταποκρινομένης εις τας δυνάμεις, μόρφωσιν και συνήθη επαγγελματικήν του απασχόλησιν, πλέον του ενός τρίτου των όσων κερδίζει συνήθως εις την αυτήν περιφέρειαν και επαγγελματικήν κατηγορίαν υγιής άνθρωπος της αυτής μορφώσεως. Εαν ο ησφαλισμένος δύναται να κερδίξη πλέον του ενός τρίτου, όχι όμως και των δύο τρίτων εκείνων τα οποία κερδίζει, αντιστοίχως, ο υγιής άνθρωπος, δικαιούται επιδόματος αναπροσαρμογής επί μιαν διετίαν, μετά την πάροδον της οποίας εφ' όσον δεν δύναται να κερδίξη πλέον του ημίσεως εκείνων τα οποία κερδίζει ο υγιής άνθρωπος, δικαιούται συντάξεως μερικής αναπηρίας ίσης προς τα 75% της αναλογούσης συντάξεως. Περαιτέρω, κατά το αυτό άρθρον 28 παρ. 2 του Α.Ν. 1846/1951, εν συνδυασμώ προς το άρθρον 34 παρ. 1 αυτού, ο ησφαλισμένος εις το Ι.Κ.Α. δικαιούται συντάξεως λόγω αναπηρίας εξ εργατικού ατυχήματος, άνευ ανάγκης συνδρομής χρονικών προϋποθέσεων, εφ' όσον κατά την περί τούτου ιατρικήν κρίσιν των υγειονομικών οργάνων του Ι.Κ.Α., υπέστη συνεπεία βιαίου συμβάντος επελθόντος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής βλάβην της υγείας του, επαγομένην εν όψει των κριτηρίων του νόμου βιοποριστικήν του ανικανότητα εις ποσοστόν δικαιολογούν την παροχήν. Κατά την έννοια δε των διατάξεων τούτων ο ησφαλισμένος εις το Ι.Κ.Α. δικαιούται ασφαλιστικής παροχής λόγω αναπηρίας εξ ατυχήματος όχι μόνον εις την περίπτωσιν κατά την οποίαν η εκ του ατυχήματος βλάβη επέφερε, αυτή καθ' εαυτήν, την αναπηρίαν του εις ποσοστόν δικαιολογούν την χορήγησιν της παροχής, αλλά και όταν η εκ του ατυχήματος βλάβη επέφερε το αυτό αποτέλεσμα, λόγω της προηγούμενης γενικωτέρας καταστάσεως της υγείας του ησφαλισμένου, εκ της οποίας ούτος δεν εκωλύετο εις την εργασίαν του μέχρι του ατυχήματος. Οσάκις, όμως, ο ησφαλισμένος, υποστάς ατύχημα, είναι μεν εκ τούτου ανάπηρος, όχι όμως και εις βαθμόν καθιστώντα αυτόν ανίκανον προς εργασίαν, και, βραδύτερον, εξ άλλης αιτίας οφειλομένης εις νοσηράν κατάστασιν του οργανισμού του μη δυναμένης να συσχετισθή προς το ατύχημα, κατέστη οριστικώς ανίκανος προς εργασίαν, δικαιούται συντάξεως λόγω αναπηρίας εξ ατυχήματος ή εκ κοινής νόσου, αναλόγως του εαν η ανικανότης του προς εργασίαν προεκλήθη προεχόντως εκ του ατυχήματος ή εκ της ασθενείας. Ούτως, εν περιπτώσει συνδρομής πλειόνων αιτίων της αναπηρίας αυτή χαρακτηρίζεται εις το σύνολόν της ως οφειλομένη εις το ατύχημα ή εις την κοινήν νόσον, κατά τας ανωτέρω διακρίσεις, τα δε ασφαλιστικά όργανα ως και τα κατόπιν προσφυγής (άρθρ. 7 παρ. 1, 2 Ν. 702/1977) επιλαμβανόμενα διοικητικά πρωτοδικεία οφείλουν να αποφαινώνται περί του θέματος τούτου, κατά τα κριτήρια και τας διακρίσεις του νόμου. Εξ άλλου, αι υγειονομικά επιτροπαί του Ι.Κ.Α. είναι αρμόδιαι δια την από ιατρικής απόψεως διαπίστωσιν της φύσεως, των αιτίων, της

εκτάσεως και της διάρκειας της σωματικής και πνευματικής παθήσεως ή βλάβης του ησφαλισμένου, αι δε γνωματεύσεις αυτών, είναι, ως προς τα ανήκοντα εις την αρμοδιότητα αυτών τεχνικής φύσεως θέματα, δεσμευτικά δια τα αρμόδια προς απονομήν της σχετικής παροχής ασφαλιστικά όργανα και περαιτέρω δια τα διοικητικά δικαστήρια (άρθρα 6 παρ. 1, 14 παρ. 4, 27 και επ. του Κανονισμού ασφαλιστικής αρμοδιότητος του Ι.Κ.Α. - Α.Υ.Ε. 57440/1938, 35 Β). (βλ. και ΣτΕ 285/1994, 2663/1992).

4. Επειδή, εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως εν συνδυασμώ προς την προηγηθείσαν αυτής προδικαστικήν, εις τον αναιρεσειόντα, ο οποίος εγεννήθη το έτος 1938 και επραγματοποίησεν εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. υπό την επαγγελματικήν ειδικότητα του «πιστολαδόρου» 2.473 ημέρας εργασίας έως την 26.7.1975, εχορηγήθη υπό του Ι.Κ.Α. τούτου σύνταξις λόγω αναπηρίας εξ εργατικού ατυχήματος (κατάγματα πλευρών ημιθωρακίου και αριστεράς χειρός), το οποίον του συνέβη την 23.7.1975. Ειδικώτερον, ο αναιρεσειών έλαβε διαδοχικώς πλήρη σύνταξιν αναπηρίας από 26.7.1975 έως 31.1.1976, επίδομα αναπροσαρμογής από 1.2.1976 έως 31.1.1978 και σύνταξιν μερικής αναπηρίας από 2.4.1981 έως 30.4.1982. Εν συνεχεία, δια της από 5.12.1985 αιτήσεως του ο ήδη αναιρεσειών εξήτησε την εκ νέου συνταξιοδότησίν του παρά του Ι.Κ.Α. λόγω αναπηρίας εκ του κατά τα ανωτέρω επισυμβάντος εις αυτόν εργατικού ατυχήματος. Η Δευτεροβάθμιος Υγειονομική Επιτροπή του Υποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Ιωαννίνων, διαπιστώσασα δια της υπ' αριθμ. 163/10.4.1987 γνωματεύσεώς της, ότι ούτος παρουσίαζε «παλαιόν κάταγμα της κλειδός πορωθέν και παλαιά κατάγματα πλευρών δεξιά πορωθέντα με ποσοστόν αναπηρίας 10%, οσφυϊκή σπονδυλαρθροπάθεια και σπονδυλόλυσιν του 05 σπονδύλου με ποσοστόν αναπηρίας 20%, νευρογενή κύστιν - επίσχεσιν ούρων με ποσοστόν αναπηρίας 40% και καταθλιπτικήν νεύρωσιν με ποσοστόν αναπηρίας 15%», προσδιώρισε το ποσοστόν ανατομοφυσιολογικής βλάβης αυτού εις 60%, εξ ου μόνον το 10% ωφείλετο εις το εργατικόν ατύχημα της 23.7.1975, δια το χρονικόν διάστημα από 5.12.1985 εως 31.12.1987. Επί τη βάσει της γνωματεύσεως ταύτης η οικεία Τοπική Διοικητική Επιτροπή δια της υπ' αριθμ. 430/Συν.40/13.6.1987 αποφάσεώς της εδέχθη ότι το ποσοστόν της ασφαλιστικής αναπηρίας του αναιρεσειόντος δια το ρηθέν χρονικόν διάστημα ανήρχετο εις 50%, εξ ου το 25% ωφείλετο εις το εργατικόν ατύχημα. Και, ως εκ τούτου, κατέληξεν ότι ούτος εδικαιούτο συντάξεως μερικής αναπηρίας δια το προρηθέν διάστημα. Το Διοικητικόν Πρωτοδικεϊόν, εις το οποίον προσέφυγε το Ι.Κ.Α. έκρινεν αρχικώς δια της υπ' αριθμ. 207/1988 αποφάσεώς του ότι έπρεπε ν' αναβληθή η έκδοσις οριστικής αποφάσεως και η υπόθεσις να αναπεμφθή ενώπιον της αρμοδίας Δευτεροβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής, προκειμένου αυτή να γνωματεύση εκ νέου ητιολογημένως περί της σχέσεως μεταξύ των παθήσεων, από τας οποίας φέρεται πάσχων ο αναιρεσειών, και του επισυμβάντος εις αυτόν εργατικού ατυχήματος, δια τον λόγον ότι διεπίστωσε μεγάλην απόκλισιν της προπαρατεθείσης γνωματεύσεως της Δευτεροβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής, επί της οποίας εστηρίχθη η ευνοϊκή δια τον αναιρεσειόντα απόφασις της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής, από την υπ' αριθμ. 41/21.1.1986 τοιαύτην, την οποίαν είχε λάβει υπ' όψιν του ο οικείος Διευθυντής του Ι.Κ.Α., όταν απεφάνθη αρνητικώς δια της υπ' αριθμ. 262/29.1.1986 αποφάσεώς του επί του επιδικου αιτήματος του ως άνω, ως προς το διαπιστούμενον υπ' αυτών ποσοστόν της ανατομοφυσιολογικής βλάβης. Ακολούθως, εις εκτέλεσιν της ως άνω προδικαστικής αποφάσεως εξεδόθη η υπ' αριθμ. 358/16.9.1988 γνωμάτευσις της Δευτεροβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής, η οποία κατέληξε εις τας ιδίας διαπιστώσεις προς την προηγηθείσαν υπ' αριθμ. 163/10.4.1987 τοιαύτην, προσθέσασα επί πλέον ότι «αι παθήσεις οσφυϊκή σπονδυλαρθροπάθεια, σπονδυλόλυση του 05 σπονδύλου, νευρογενής κύστις και επίσχεσις ούρων και καταθλιπτική νεύρωσις ουδεμίαν σχέσιν έχουν με την βλάβην εκ του εργατικού ατυχήματος, ενώ η μόνη εκ των παθήσεων, η οποία θα ηδύνατο να συσχετισθή με το ατύχημα είναι η νευρογενής κύστις: εις τοιαύτην, όμως, περίπτωσιν τα υποκειμενικά ενοχλήματα του ασθενούς θα έπρεπε να είχαν αρχίσει ήδη από το 1975 και όχι μετά την παρέλευσιν δεκαετίας».

Υπό τα δεδομένα ταύτα, το εκδόν την προσβαλλομένην απόφασιν δικαστήριον, λαβόν υπ' όψιν την τελευταίαν ταύτην γνωμάτευσιν της οικείας Δευτεροβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής, συμφώνως προς την οποίαν μόνον το 10% εκ του συνολικού ποσοστού 60% της ανατομοφυσιολογικής βλάβης του αναιρεσειόντος οφείλεται εις το εργατικόν ατύχημα, το οποίον είχεν υποστή την 23.7.1975, έκρινεν ότι προέχουσα αιτία της αναπηρίας αυτού ήσαν αι διαλαμβανόμεναι εις την γνωμάτευσιν της Δευτεροβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής κοιναί νόσοι και όχι το εργατικόν ατύχημα. Περαιτέρω δε, λαβόν υπ' όψιν ότι ο αναιρεσειών δεν είχε συμπληρώσει τον υπό των διατάξεων του άρθρου 28 παρ. 1β του Α.Ν. 1846/1951 απαιτούμενον ελάχιστον αριθμόν ημερών εργασίας, ήτοι 1.500 τοιαύτας οποτεδήποτε, εξ ων τας 300 εντός των πέντε αμέσως προηγουμένων εκείνου, κατά την διάρκειαν του οποίου κατέστη ανάπηρος και δη, εν προκειμένω, εντός των χρονικών διαστημάτων από 30.4.1982 εως

5.12.1985 και από 5.12.1979 έως 1.4.1981, καθ' α δεν εσυνταξιοδοτείτο, έκρινεν ότι ούτος δεν edικαιούτο συντάξεως αναπηρίας εκ κοινής νόσου, διότι δεν συνεκέντρωσε τας νομίμους χρονικάς προϋποθέσεις.

5. Eπειδή, δια της υπό κρίσιν αιτήσεως προβάλλεται ότι η ανωτέρω κρίσις του δικάσαντος διοικητικού πρωτοδικείου περί του ότι η αναπηρία του αναιρεσειόντος ωφείλετο προεχόντως εις κοινάς νόσους και όχι εις το επισυμβάν εις τούτον εργατικόν ατύχημα παρίσταται μη νομίμως ητιολογημένη, διότι ερείδεται επί ιατρικής γνωματεύσεως πλημμελώς ητιολογημένης εν όψει του γεγονότος ότι εν αυτή διατυπώνται επιφυλάξεις ως προς την σχέσιν του ατυχήματος προς την «νευρογενή κύστιν», ήτοι μίαν εκ των παθήσεων εξ ης φέρεται πάσχων ο αναιρεσειών. Ο λόγος, όμως, ούτος αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι, ως προκύπτει εκ του περιεχομένου της υπ' αριθμ. 358/16.9.1988 γνωματεύσεως οικείας Δευτεροβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής, το οποίον παρατίθεται εις την αναιρεσιβαλλομένην απόφασιν, η Επιτροπή αύτη κατά την εκφοράν της κρίσεώς της ως προς τα αίτια των παθήσεων του αναιρεσειόντος διετύπωσε προσθέτως το ειδικόν σχόλιον ότι «η μοναδική (πάθηση), που θα μπορούσε να είχε σχέση με αυτό είναι η νευρογενής κύστις, τότε, όμως, θα έπρεπε τα υποκειμενικά ενοχλήματα του ασθενούς να αρχίζουν από το 1975 και όχι μετά παρέλευσιν δεκαετίας», εξ ου συνάγεται ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς του αναιρεσειόντος, απέκλεισε δι' ειδικώς ητιολογημένης σκέψεως το ενδεχόμενον η νευρογενής κύστις να είναι απότοκος του επισυμβάντος εις τον αναιρεσειόντα την 23.7.1975 εργατικού ατυχήματος λόγω του χρόνου της εκδηλώσεώς της.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Σχετικά βλ. Σ.τ.Ε. 2663/92, Ε.Δ.Κ.Α. 1993, σελ. 102, Σ.τ.Ε. 3228/90, Ε.Δ.Κ.Α. 1991, σελ. 499, Σ.τ.Ε. 1124/89, Ε.Δ.Κ.Α. 1989, σελ. 678, Σ.τ.Ε. 3599/86 Ε.Δ.Κ.Α. 1987, σελ. 270, Σ.τ.Ε. 4431/84, Ε.Δ.Κ.Α. 1985, σελ. 209.